PT 966/22

Negyedik évfolyam. Arad, 1884. szeptember 1. hétfő. Rendkivüli kiadás. 203. szám.

SZERKESZTŐI IRODA

Templom-utcza 9-dik számu házban, földszinten a kaputól balra, hova a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

KIADÓHIVATAL:

Gyulai István könyvnyomdája, hova az előfizetések, a hirdetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólamlások intézendők.

ARAD és VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSEK DIJA:

Helyben házhoz hordva.		Vidéken postai szétküldéssel.	
Egész évre	12 frt.	Egész évre	14 frt.
Félévre	6 „	Félévre	7 „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	3.50

Egyes szám ára 5 kr.

HIRDETÉSEK DIJA:

Nyolcz hasábos petit sor egyszeri hirdetésnél	4 kr.
Minden következőnél	3 „
Bélyegdij	30 „
Nyilttér sora	12 „

A király vasárnap

Arad, aug. 31.

Régen volt olyan mozgalmas napja Aradnak, mint a mai. És talán évtizedek bele telnek, mig ismétlődik ez a nap. Mert viharos időket élt ez a város, mikor országnagyok, hős katonák, vitéz seregek keresték föl duló csaták közben falainkat, mikor száguldó paripák csattogása, fegyverlárma, dörgő ágyuk rémes zaja verte föl a polgárok nyugalmát, mikor nem pusztán parádé volt itt a katonai csoportosulás, — de ünnepi fényt és pompát oly impozánsat, mint a mai volt, talán csak a rég letünt időkben látott Arad.

Mintha a hősi mult viszfényének sugarai verődtek volna vissza városházunkról a mai fogadtatásoknál. Fényesebbnél fényesebb küldöttségek mentek hódolatukat tolmácsolni a király elé. Az utcákon ünnepelő ruhában hullámzott a nép. A fogatok egymást kergették. Benn a kocsikban papi méltóságok biboros talárokban, katonák csillogó egyenruhákban, polgári előkelőségek fényes diszmagyarban. Közbe-közbe egy-egy eleganciával öltözött urnő férjének oldalán. A városháza előcsarnoka és a lépcsőháza festői képet nyujtott. A mint a küldöttségek rajzottak, a magas ablakok szines üvegén beverődő napsugarak az aranynyal, ezüsttel áttört bársony és selyemmenték drága kövein, a tollas kalapok boglárain szinte szemet kápráztatva csillogtak. A pazar fényben majdnem elveszett az egyszerü fekete polgári öltözet. Itt-ott egy-egy román földmivelő szürkés ködmöne vált ki a tüneményszerü pompából Majd mosolyra inditó félszeg alakokon akadt meg a tekintet. Egy-egy furcsa diszmagyaron, a ki esetlett-botlott a sarkantyus csizmában, bele-bele keverődve csörtető kardjába.

Huszonkét küldöttséget fogadott a király. Először a katonaságot, aztán a clerust, majd a törvényhatóságok, egyletek, társulatok s az állami tisztviselők küldötteit. Az üdvözletekre röviden válaszolt, kegyeiről biztositván minden osztályt, minden rangot. A legszivélyesebben Arad város üdvözletére válaszolt.

A nap eseményeiről alább adjuk a részletes tudósitást. Itt még csak azt emlitjük föl, hogy a király reggel 7 órakor misét hallgatott a minoriták templomában, délelőtt tiz órakor a küldöttségek tisztelgéseit fogadta, mely körülbelül délután egy óráig tartott, 3 órakor a megyei kórházat nézte meg, onnan a Neumann-gyárhoz vitték s végül az aradi polgári lövészegylet helyiségeiben időzött. Mindenfelé nagy néptömeg kisérte és éljenezte.

A templomban.

A minoriták temploma már reggel 6 óra után kezdett népesülni. Dacára, hogy csak jegygyel lehetett a taplomba jutni, sokan voltak, kik jegy nélkül ott tolongtak a templom előtt, várva a vak szerencsét, hogy majd valahogy bejuthatnak. A templom bejárata izlésesen volt diszitve. A bejárattól az oltárig szőnyegek boritották a követ. A padsorok között is szőnyegek voltak leteritve. Az oltár baloldalán állt a király számára vörös bársonynyal födött imazsámoly. Ettől kissé távolabb József főhercegé. A szentélyt délszaki növényekkel diszitették. Az izléses diszités érdeme Scherhag kertészé.

Hét óra előtt 25 perccel megérkeztek az aradi hadastyánok. A csapat Nyári Béla elnökük vezénylete alatt katonás tempóban vonult föl a gyermekzenekarral együtt.

A templomba özönlött a közönség. Sokan igen diszesen jelentek meg, különösen a nők. Hét óra előtt néhány perczczel gróf Szapáry Gyula pénzügyminiszter, Tabajdi Károly főispán, Salac Gyula, Ormos Péter érkeztek meg. A miniszter fekete bársony diszmagyarban volt, kamarási jelvénynyel. Majd megérkezet Jekelfalusi miniszteri tanácsos, Nagy Sándor törvényszéki elnök, Ormos Zsigmond, Temesmegye főispánja, Karácsonyi Guidó, dr. Verzár Gyula s még számosan.

A clerust Mihályi Viktor, Pável Mihály, Nogall József püspökök, több kanonok, számos áldozár és szerzetes képviselték. A kanonokok a templom hajójának a szentély és a padsorok közötti részén foglaltak helyet. Velük párhuzamosan az udvari kiséret számára volt fenntartva hely.

Hét óra előtt 5 perccel harangok zugása közben érkezett meg a király huszártábornoki egyenruhában. József főherceg ugyanilyen egyenruhát viselt. A királyt kivüle Mondel báró, Popp, Taxis herceg, Kinszky gróf, Pohl, Pápay, Nyáry Béla br. és számos szárnysegéd kisérte. Amint a templomajtónál leszállt, Németh József püspök teljes ornatusban eléje jött s áldást osztott. A király a templomajtóban levette sapkáját s ugy haladt végig a szentélyig. Itt imazsámolyára térdelt, keresztet vetett magára és imádkozott. József főherceg hasonlóan.

Az orgona megszólalt s műkedvelők a „Gotterhaltét" énekelték. Németh József püspök megkezdte a csöndes misét, Dobó és Gemmel kanonokok segédlete mellett. Sanctuskor, urfelmutatáskor és a communiónál a király imazsámolyára hajolt és keresztett vetett magára.

Mikor a mise véget ért, a püspök megáldotta a hivőket s a király kiséretével távozott a templomból. Künn a nép megéljenezte. A felvonult hadastyán-egylet pedig zeneszó mellett elvonult a térről.

A küldöttségek fogadtatása.

Tiz óra tájban roppant sürgés-forgás volt az utcákon, különösen a főtéren. A kocsik s a hullámzó népáradat a városháza felé tartottak, hol akkor már sürü csoportokban állt a kiváncsi nép. Csaknem ember ember hátán volt a téren. A király előtt tisztelgő küldöttségek tagjai részben fényes magánfogatokon, részben bérkocsikon, részben gyalog érkeztek meg. Több főur és főpap fényes fogatát bámulta meg a vasárnapi közönség. A városháza előcsarnoka csakhamar megtelt. Katonák, papok, polgárok tarka csoportokban, kuszáltan várták a tisztelgés óráját. Mint valami óriási méhkas, ugy zsongott a csarnok s szép lépcsőház, mely igen érdekes hátteret képezett a fényes festői képhez. A márványozott falak, a dus aranyozás és diszités, mely azokat, kik még nem ismerték városházunkat, igen meglepték, emelte a jelenetet. A csapongó képzelet merész segitségével ős Budavárából állt előttünk egy darab. A tábornoki meglepően diszes egyenruhák, a biboros papi talárok, a magyar, gazdag pompával ékesitett diszöltözetek összevegyülve megragadó látványt nyujtottak. Mikor József főherceg öt tábornok élén felhaladt a lépcsőkön s az ott rajzó tömeg szétvált és sorfalat képezett, festeni való kép tárult elénk. A küldöttségek közül a törvényhatóságok voltak a legfényesebbek. Különösen Torontálmegye küldöttsége, melynek tagjai között sok daliás levente volt. — Tallián alispán, Rónay főjegyző, Gerlicy, a Karácsonyiak feltünően gazdag diszruhái igen kiváltak. Temesmegye küldöttei között is volt egy-egy délceg alak. Krassó-Szörény küldöttsége sajátos tarkaságával vonta magára a figyelmet. Csanádmegye küldöttségében több szép alak volt. Aradmegye és város kül öttsége diszben és pompában szerényen hátramaradt Volt a küldöttségnek nem egy olyan tagja, kiről szinte lesirt a diszmagyar.

A tisztelgés 10 órakor vette kezdetét. A küldöttségek az előcsarnokból a jobb oldali lépcsőn haladtak föl a nagy tanácskozó teremig, melynek szárnyas ajtói ki voltak tárva. Az ajtók mellett két udvari furir s nehány lakáj állt. A küldöttségeket Jekelfalussy miniszteri tanácsos, ki honvéd őrnagyi egyenruhában volt, szólitotta elő. A felhivottak az ajtóban csoportosultak, onnan a nagyterembe vonultak s ebből a király kihallgató termébe. Az elfogadó terem ajtajában két udvari csendőr állt. A küldöttségek bevezetésénél gróf Szapáry Gyula pénzügyminiszter viselte a legelső tisztet.

Először a katonaságot fogadta ő felsége. A közel 100—150 tagból álló tisztikart József főherceg vezette a király elé. A fogadtatás pár pillanatig tartott. A király katonásan, de igen szivélyesen fogadta a tisztikart s megelégedésének adott kifejezést.

Ezután a kath. klérus tisztelgését fogadta a király, kit a kath. klerus küldöttségének élén Németh József püspök a következő szavakkal üdvözölt:

Felséges császári és apostoli király!

Legkegyelmesebb urunk!

A csanádi és nagyváradi latin szertartásu egyházmegyék főpásztorai, káptalanjai és összes papsága nevében vallásos és hazafias lelkesültséggel, hódolatteljesen üdvözöljük Felségedet és felhasználjuk e boldogitó alkalmat Felséged felkent személye iránti legbensőbb kegyeletünk legmélyebb alattvalói hódolatunk, tántorithatatlan hüségünk, rendületlen ragaszkodásunk és lángoló szeretetünk kifejezésére, imaszerü fohászt röpitve a magasságbelihez hogy a jó isten Felségedet fejedelmi gondjai és népei boldogitására célzó fáradozásai közepette isteni kegyelmével és áldásával kisérje és felséges családjával igen-igen soká tartsa meg és boldogul éltesse.

A király válasza a következő:

Szivesen fogadom a hadgyakorlatok közben is, melyek engem ezuttal ide vezettek a szentegyház férfiaiban képviselt béke apostolait, s örömmel használom fel ez alkalmat is annak ismétlésére, hogy a katholikus klerus kegyelmemre mindenkor számithat, ha hagyományos szent és békés hivatása szellemében s elzárkózva a politikai hullámzások szenvedélyétől, hivei közt a vallásos erkölcsiséget, testvéries békét és törvény iránti tiszteletet ápolja és őket a nemzetiségi vagy felekezeti surlódásoktól távol tartja.

Kövessék tehát, mint hinni akarom, hogy tulnyomó többségük eddig is követte, ezen irányt s mint jelenleg, ugy jövőben is nemcsak köszönettel veendem hódolatukat s hüségük biztositását, hanem — mint mondám — irányukban kegyelmem is változatlan fog maradni.

A szerb clerust Angyelics German patriarcha vezette s a királyt német nyelven üdvözölte. A király erre igy válaszolt:

Hódolatukat és hüségük biztositását kegyesen fogadom és reménylem, hogy mind önök, mind példájuk által helyes irányban vezetett hiveik is, ezen érzelmeket a trón ugy szinte vallásuk és az ország érdekében mindenkor tetteikben is fogják tanusitani.

A románegyház küldöttségét.

Román Miron vezette s a következő beszéddel üdvözölte a királyt:

Császári és apostoli királyi Felség! Legkegyelmesebb Urunk! — A magyarországi és erdélyi görög-keleti román egyház nevében hódolatteljesen üdvözöljük Felségedet, koronás királyunkat, atyailag gondoskodó védurunkat az országnak hivőink által tömören lakott eme vidékén.

Papságunk és hivőink keblében az őseinktől öröklött legbecsesebb hagyomány, a Felséged fényes trónja iránti hüség és ragaszkodás ujabb tápot merit ez alkalommal annak tudatából, hogy habár Felséged, legkegyelmesebb Urunk királyunk, ez uttal kiválóan a mindenütt tiszteletet parancsoló vitéz hadseregére irányozza legmagasabb figyelmét: mindazonáltal eme atyai látogatásának kegye a hadsereg talaját, e vidék és környéke lakosságának összességét is elárasztja boldogitó sugaraival.

Áldott és dicső legyen mindenkorra Felséged uralkodása! Bölcs atyai gondoskodása öntsön szellemi és anyagi erőt hazánk hü népeibe, hogy ezek alkotmányunk és törvényeink oltalma alatt fejlődhessenek és a közjólét hatalmával mindenkor egyesül'en müködhessenek drága hazánk felvirágzására.

És midőn mi a hazai görög-keleti román egyház őszinte érze meinek, Felséged legkegyelmesebb személye és legmagasabb trónja iránti változatlan szeretetének, hüségének és ragaszkodásnak ujabb tanujeléül Felséged legkegyelmesebb szine előtt megjelenni bátorkodunk, kérve-kérjük a mindenható istent: hogy Felségedet hazánk és nemzeti egyházunk boldogitására a legjobb egészségben sokáig éltesse.

Ez érzelemtől áthatva esedezünk Felséged előtt, fogadja kegyelmesn törhetlen hüségünk és soha nem muló ragaszkodásunk ezen kifejezését és kérjük a mindenhatót, hogy felségednek uralkodó házával együtt, mint boldog népek nagy és dicsőséges uralkodóját az emberi kor legvégső határáig éltesse.

A király erre következőleg válaszolt:

Hü ragaszkodásuk nyilvánulását kegyelmesen fogadom, mert meg vagyok győződve annak őszinteségéről s mert nem ismeretlen előttem, hogy önök a hivőik körében elismerést érdemlő módon oda törekednek, hogy ezek vallási és nemzetiségi érzelmeik megsértése nélkül a haza hü polgárai legyenek. A jövőben is számitok hivőik e hüségére és biztositsák őket továbbra is kegyelmes jóakaratomról.

A görög egyesült clerus üdvözlésére igy válaszolt:

Kegyesen fogadom hódolatukat és hüségük biztositását, mert nem kétlem, hogy egyházuknak mindinkább való megszilárditását csak oly irányban fogják önök vezetni, mely a trón és haza javának és hiveik érdekeinek szolgáland.

Legyenek meggyőződve, hogy ebbeli törekvéseikben kegyelmemre és oltalmamra mindenkor számithatnak.

Az aradi ref. egyház küldöttségét Ferenczy Gedeon vezette. Üdvözlő beszédére igy válaszolt a király:

Mindenkor kedvesen fogadom a hazafias reformátusok hódolatát s legjobb kivánataimmal kisérem egyházuk uj szervezetének fejlődését. — Legyenek meggyőződve változatlan kegyelmemről.

Az aradi evang. egyház küldöttségét Frint Lajos vezette. Üdvözlő beszédére igy válaszolt a király:

Köszönettel fogadom az ágostai hitvallásuak nevében tolmácsolt hódolatot s hüség biztositását.

Nem kételkedtem ez érzelmek őszinteségében s azért szivesen biztositom önöket ez alkalommal is, egyházuk s lelkészi müködésük irányában való jóakaratomról s változatlan királyi kegyelmemről.

Békésmegye küldöttsége.

Beliczay István főispán vezetése alatt Jancsovics alispán, Göndöcs Benedek apát, Zsilinszky Mihály országgyülési képviselő, Dobay János polgármester, Szabó esperes, Haán Lajos csabai evang. lelkész Oláh György megyei főügyész, Terényi Lajos és Kirileszku Péter roman esperes küldöttségi tagokból állt.

Beliczay István a következő beszéddel üdvözölte a királyt:

Cs. és kir. Felség, legkegyelmesebb Urunk! Midőn Békésmegye küldöttsége hódoló tisztelettel járul Felséged elé, örömét fejezi ki, hogy Felségedet a magyar Alföldön tisztelettteljesen üdvözölheti. Felséged legmagasabb látogatása bizonyitéka annak, hogy terhes uralkodása goudjai mellett vidékünket is legmagasabb figyelmére méltatni kegyeskedik, melynek lakossága a trón iránti hüség és ragaszkodás tekintetében az ország egyéb vidékeivel versenyzik. Midőn Felségedet megyénk ezen magasztos érzelmeiről biztosithatjuk, legbensőbb óhajtásunk, hogy Felségedet és felséged családját a mindenható hazánk dicsőségére és népei boldogitására számos évig éltesse.

A király erre igy válaszolt:

Hüségük és ragaszkodásuk biztositását kedvesen és köszönettel fogadom.

Ismerem Békésmegyének a közügyek és különösen a népoktatás terén kifejtett buzgalmát, s azért minden alkalom kedves előttem elismerésemet e felett kifejezhetni, biztositván önöket továbbra is királyi kegyelmemről.

Hunyadmegye küldöttsége:

Pogány György főispán vezetése alatt Pogány Károly képviselő, Barcsay Kálmán alispán, gr. Kun Géza, br. Bornemissza Tivadar, ifj. br. Jósika Lajos, Lázár Lajos, Szereday Aladár, dr. Petkó Lázár. Papiu János, Talacsek Ferenc, Ravik János, Demsusián Benjamin, Schuller Jósef, Krasznay Olivér és Barcsay Árpád küldöttségi tagokból állt.

Pogány György főispán üdvözölte a királyt, beszéde következőleg hangzott:

Császári és Apostoli király Felség,
legkegyelmesebb urunk!

Amint bizonyossá lett azon örömhir, miszerint Felséged e szomszédos társ törvényhatóságot látogatásával szerencsélteti, a fényes nevü ős Hunyadmegye közönsége e végre egybehivott közgyüléséből az én vezetésem alatt küldöttséget rendelt, hogy Felséged előtt legmélyebb hódolatát és őseitől öröklött alattvalói hüségét legteljesebb tisztelettel kifejezzük.

Midőn Felséged előtt e hódolati nyilatkozatot a legmélyebb alázattal tolmácsolni szerencsés vagyok, kérem az isteni gondviselést, hogy Felségedet birodalma népeinek boldogitására hosszasan éltesse és áldja meg Felségedet hogy hazánkat az eddig élvezett békében királyi bölcsességével kormányozhassa.

A béke áldása Felséged ragy birodalmában hasznos lehet mindenütt, de talán sehol sem oly szükséges, mint hű Magyarországa keleti részein, hol a Felséged által fentartott külbéke folytán kellőleg megszilárdul a belső béke; fejlődik a tudomány, virágozni indul a művészet, emelkedőben van a földmivelés, versenyre kel ipar, kereskedelem és dus forrásokat nyer a közjólét.

De bármily kiválóan óhajtjuk hazánkra nézve az oly szükséges békét — ha Felséged uralkodóháza s a birodalom veszélyeztetett érdekei ugy hoznák magukkal — tapasztalni fogja Felséged, hogy Hunyadmegye fiai az alattvalói hüségben, ragaszkodásban, áldozatkészségben a veszélyek között sem engedik magukat fölülmulatni.

Esedezve hódolatunk legkegyelmesebb elfogadásáért, alattvalói alázattal ajánljuk magunkat és küldőinket Felséged királyi szivének kegyelmébe!

A király erre igy válaszolt:

Örvendek Magyarország erdélyi részének egyik törvényhatóságát is itten képviselve láthatni, minden alkalommal tanusitott hü érzelmei nyilvánitására.

Kedvesen fogadom ezt s mondják megbizóiknak, hogy reménylem — mint óhajtom — nem esik távol azon idő, midőn alkalmam leend a szép Erdélyt hosszabb időre meglátogatni s küldőiket szülőföldükön is különös kegyelmemről biztositani.

Temesmegye nagyszámu fényes küldöttségét Ormos Zsigmond főispán vezette. Üdvözlő beszédére igy válaszolt a király:

Ismeretesek előttem Temesmegye és Temesvár városának hü érzelmei s azért mindenkor örömmel látom e két törvényhatóság képviselőit.

Fogadják — megbizóik részére is köszönetemet, hogy itteni időzésemet alkalmul vették, hódolatuk nyilvánitására, s vigyék megyéjük és szép városuk összes lakosságának királyi üdvözletem s különös kegyelmem biztositását.

Torontálmegye küldöttsége volt a legimpozansabb. Hertelendy főispán vezetése alatt tisztelgett, kinek üdvözletére igy válaszolt a király:

Örvendve hallottam kiküldetésüket s köszönöm Önöknek megjelenésüket.

Megyéjük hü ragaszkodása és érzelmei által már régóta kiérdemelte különös kegyelmemet és jóakaró hajlamomat s azért ezuttal is szivesen biztositom önöket e kegyelmem változatlan fenntartásáról s kérem vigyék megbizóiknak királyi üdvözletemet

Biharmegye küldöttsége.

B. Dőri főispán, Beöthy Andor alispán, Örley Kálmán főjegyző, Szunyogh Péter, Szlávy Olivér, Beöthy Algernon, Brachfeld József, B. Bémer kanonok, Zajnay kanonok, Popper Károly, Des Escherolles Kruspér Károly, Des Escherolles Kruspér Sándor, Beles Adeodat püspök helynök küldöttségi tagokból állt.

Nagyvárad küldöttsége.

Sal Ferencz polgármester vezetése alatt Rómer Flóris kanonok, Palotay. László czim kanonok, Ritoók Zsigmond, dr Fuchs József, Petrovics András, Kun Béla, Kunyhóssy János és Steiner Lipót tagokból állt.

Báró Dőry József főispán üdvözölte a királyt, mire az a következőleg válaszolt:

Fogadják őszinte köszönetemet e hódolatteljes tisztelgés s az imént nyilvánitott forró óhajtásokért.

Megvagyok győződve, hogy Biharmegyét azon előkelő helyen, melyet derék székvárosával együtt az ország törvényhatóságai sorában, hűséges ragaszkodása és önzetlen hazaszeretete által jelenleg elfoglal, jövőre is mindenkor fogom találni, hazafiasan közremüködve az ország jólétének előmozditására s ez által atyai szivem örömére is. Fogadják ismételve köszönetemet itteni megjelenésükért.

Csanádmegye küldöttsége.

Lonovics József főispán vezetése alatt dr. Meskó Sándor alispán, Návay Imre főjegyző, Török Imre tiszti ügyész, Becker János, Justh Gyula, báró Wasmer Adolf országgyülési képviselők, Purgly Lajos, Glatz Antal, Lonovics Gyula, Jakabffy Béla, Jakabffy Tódor, dr. Verzár Gyula, Müller adófelügyelő, Blaskovits Aladár, Bódi prépost, Juhász György, Szőllősy lelkészek küldöttségi tagokból állt.

Lonovics József főispán üdvözölte a királyt, mire az a következőleg válaszolt:

Mondják küldőiknek királyi üdvözletem mellett köszönetemet, hogy ez alkalmat is felhasználták hűségük és hódolatuk nyilvánitására s köszönöm önöknek is, kik e megbizatásban eljárni siettek.

Kegyelmem és jóakaró hajlamom megyéjük irányában mint eddig, ugy ezentul is változatlan marad.

Krassó-Szörény küldöttsége.

Krassó-Szörény megye küldöttsége, élén Tabajdi Károly főispánnal jelent meg az elfogadó teremben. A küldöttség tagjai voltak Jakabffy alispán, Popasu János karánsebesi g. kath. püspök, gr. Bissingen Nándor és Ernő, Pálik Ucsovnyi Arthur és Fedor, Bősz Hedvig, Bajcs Milán, br. Bruckenthal Gyula, Litsek Béla birtokosok, Lévin András lugosi gör. kath. apát kanonok, Bilszky Ferencz orazicai, Karácsonyi Károly krassovai r. kath. esperesek Krues F. Vilmos rom. kath. plébános, Weitz Salamon lugosi főrabbi, Kalusai Frigyes resiczai és Churavi Károly oravitzai vaspálya társulati tisztviselők, Scheindt Adolf kir. erdőigazgató, [illegible] Klein György huzsori birtokos, Sutták Ferenc kir. tanácsos, Nirtun felügyelő, Antoneszku István árv. elnök, Makay Sándor kir. tanácsos, Raduleszku Szilárd, Lugosváros birája, Bredics n Coriolán és Rezein Fábián lugosi ügyvédek, Paulovits Miklós szolgabiró.

Tabajdi a küldöttség élén a következőleg üdvözölte a királyt:

„Császári és apostoli kir. felség, legkegyelmesebb Urunk!

Krassó-Szörénymegye törvényhatósági közönségének küldöttségét van szerencsém Felséged elé vezetni, hogy alattvalói hüségének és hódolatának kifejezést adjon. Felséges Urunk! ez öröklött hüség és hagyományos ragaszkodás azon érzelme, mely a magyar nemzetet áthatja s felharsog mindenütt, a hol Felséged hü népei közt megjelen, viszhangzik a mi bérceink között s a mi sziveinkben is s a testvéri békében együtt élő nemzetiségek ajkairól, bármely nyelvet használjanak is, egyetlen hazafias felkiáltás hangzik: Éljen a haza! éljen a király!

A király erre igy válaszolt:

Meg vagyok győződve ismét kifejezett érzelmeik őszintes[illegible]ről, s azért örömmel fogadom az azokból eredő jó kivánatokat, de örömmel különösen azon biztositást is, hogy azok a testvéri békében együtt élő nemzetiségek ajakáról jönnek.

Őrizzék ezentul is e testvéries egyetértést, mely által egymást támogatva legbiztosabban elérhetik megyéjük anyagi és szellemi jóllétének megszilárditását, s egyszersmind változatlan kegyelmem fentartását, melylyel ez ujonnan egyesült megye előrehaladó rendezését és fejlődését mindenkor különös figyelemmel és rokonszenvvel kisérem.

Aradmegye küldöttsége.

Tabajdi Károly főispán vezetése alatt Ormos Péter alispán, Urbán Iván, Gaal Jenő, Szabados József, Bohus Zsigmond, Vásárhelyi László, Vásárhelyi Béla, Bánhidy Albert báró, Bánhidy Antal báró, Simonyi Lajos báró, Petrovits Arzén, Osváth Pál, Kabdebó Géza ezredes, dr. Matavovszky Nándor, Jahn Vilmos, Szathmáry Gyula, Szathmáry János, Lőcs Rezső tagokból állott.

Tabajdi Károly főispán a következő beszéddel üdvözölte a királyt.

Császári s apostoli kir. Felség, legkegyelmesebb Urunk!

Aradmegye törvényhatósági közönsége megbizásából jelentünk meg Felséged előtt, hogy hódolatunknak kifejezést adjunk. — A legmagasabb trón s haza iránti szeretet a magyar nemzet kebelében oly összeforrott és azonos fogalommá emelkedett, hogy ez Felséged legmagasabb személye, az Uralkodóház és a nemzett között az összetartozás megbonthatlan kapcsát s az idők folytonos tanuságai, ha lehető, még szilárdabbá erősitik e kapcsot, midőn örömmel szemléljük, hogy ugy a béke müvei, mint jöhető sulyos idők veszélyei között a haza jóléte, előhaladása, felvirágzása fölött Főlséged atyai munkálkodása és buzgó gondoskodása áll őrt.

Kérjük Felségedet, fogadja kegyelmesen Aradmegye thatósági közönsége örökölött hüségének hagyományos ragaszkodásának jelen kifejezését és kérjük a mindenhatót, hogy Felségedet és az uralkodó házat, népe javára az emberi kor végső határáig megtartsa. —

A király erre igy válaszolt:

Midőn az itteni katonai gyakorlatok alkalmából nehány napig Aradmegye területén időzöm különös örömmel találkozom ezen megye képviselőivel, s kegyesen fogadom e törvényhatóság közönsége hüségének és ragaszkodásának kifejezését.

Köszönő elismerésemet fejezem ki egyszersmind részemről is a megyei lakosságnak, mely mint hallom, készséggel viseli a jelen katonai összeszorulások terheit, s mely engem is, mint azt már a városban is tapasztaltam, mindenütt a hü ragaszkodás jeleivel környezett.

Fogadják az érzelmek viszonzásául s a megye összes közönsége számára királyi üdvözletemet.

Arad város küldöttsége.

Salacz Gyula polgármester vezetése alatt Institoris Kálmán, Urbányi János, Dratsay Zsigmond, Boros Béni, id. és ifjabb Mittelmann Ferencz, Neumann Ede, idősb és ifjabb Andréuyi Károly, Nikolits Péter, Bonts Döme, Dr. Darányi János, Lusztig Adolf, Réthy Lipót, Traytler Antal, ifj. Kristyóri János, Jeiteles Emil, Sonnenfeld József, Elias Armin, Lukátsi Miklós, Hirschman József, Walfisch Armin tagokból állott.

Salacz polgármester a következő beszéddel üdvözölte a királyt:

Felséges császár és apostoli király, legkegyelmesebb Urunk!

Arad szabad kir. város közönsége általunk a legőszintébb örömmel, a hála, a feltétlen hüség s a határtalan ragaszkodás érzetével járul Felséged elé, hogy legmélyebb hódolatát legalázatosabban bemutathassa.

Felséges Urunk!

Városunk régibb történetének részleteit homály fedi; csak azt tudjuk, hogy Arad volt és megsemmisült. Azonban két évszázad minden lapja hirdeti, hogy amit hajdanán leromboltak a nehéz idők viharai, felépitették azt Felséged dicső emlékü ősei. Országlásuk alatt lett városunk ujból alapitva; atyai gondoskodásuk alatt fejlődött, emelkedett, Felséged bölcs uralkodása alatt pedig elérte a fejlődöttség azon fokát, mely azt hazánk kiválóbb városainak sorába emelte.

A magyar igazelmüség mellett tehát a hűségben is találja forrását azon tántorithatlan hüség és áldozatkész ragaszkodás, melylyel Arad polgársága mindenkor és minden időben nemzedékről-nemzedékre a felséges uralkodó család s első sorban annak feje, a király iránt viseltetett.

Mi tehát, kik elődeink alattvalói érzületének, hüségének teljes mérvben örökösei vagyunk, mély alázattal kérjük felségedet, miszerint hódolatunkat legkegyelmesebben elfogadni s városunkat királyi kegyelmében állandóan megtartani kegyeskedjék; mely kérelmünkhöz azan buzgó fohászt csatoljuk, hogy a mindenható Felségednek és fenséges családjának életét az emberi kor legvégsőbb határáig kiterjeszsze!

A király erre igy válaszolt:

Kegyesen fogadva hódolatuk nyilvánitását, csak örömömet fejezhetem ki a felett, hogy ismét alkalmam van személyesen meggyőződhetni Arad vávos örvendetes fejlődéséről. — Ezt első sorban derék polgársága helyes irányu iparkodásának és munkásságának köszönheti ugyan, de legyenek meggyőződve, hogy [illegible]en kivül a körülmények még más tényezők segédkezését is kivánatossá teszik, e tekintetben királyi oltalmamra és pártfogásomra mindenkor számithatnak, mert őszintén óhajtom, hogy Arad város kiváló helyét, mit az ország városai sorában elfoglal, nemcsak megtartsa, hanem mindinkáab megszilárditsa — áldást kivánva lakosainak, kiknek ismét köszönetet mondok a körükben tapasztalt szives fogadtatás s hü ragaszkodás tanusitásáért.

Az aradmegyei és városi vörös keresztegylet Tabajdi Károly főispán vezetése alatt tisztelgett. A küldöttség Tabajdi Károlyné, özv. Purgly Jánosné, Purgly Jánosné, Salacz Gyuláné, Hász Sándorné, ifj. Gutzjahr Mihályné, Tagányi Istvánné, Stamfl Béláné, Mittelmann Ferencné, Urbán Ivánné, Fribeisz Miklósné, Bánhidy Antalné, Leopold Rezsőné, Bodnár Gáborné, özv. Gajdos Józsefné, Tiszti Lajosné, Mittelmann Bódogné, továbbá Matavoszky Nándor, Issekutz Károly, Kabdebó János, Weisz Sándor, Darányi János, Institóris Kálmán, Végh Aurél, Jahn Vilmos, Szida György Joanescu Lázár, Bánhidy Antal, Beles János, Monti Alajos tagokból állt.

Tabajdi igy üdvözölte a királyt:

„Császári és apostoli kir. felség, legkegyelmesebb Urunk!

Az aradmegyei és Arad szab. kir. városi veres kereszt egylet képviseletében ragadtuk meg az alkalmat, hogy Felségedet hódolatteljes tisztelettel üdvözöljük. A törvényeinkben kifejezésre jutott általános védkötelezettségi elv lerombolta a válaszfalat, mely valaha a nemzet és a hadsereg közt épittetett, fiaink, testvéreink állanak a hadsereg soraiban őrt a legmagasabb trón és haza biztonsága fölött s minden seb, mely a hadseregben üttetik, a mi szivünkön is átsajog, a hadsereg veszedelme, diadala, dicsősége: a mi veszedelmünk, diadalunk és dicsőségünk is.

Felséges Urunk! a Felséged és felséges királynénk legmagasabb védelme alatt álló vöröskeresztegylet emberbaráti és hazafias feladatául tüzvén ki a béke áldásos éveiben gyüjteni össze a háboru sebeit enyhitő eszközökét, s e magasztos eszme szolgálatában mi is szerény munkásai lévén a nagyfontosságu ügynek, esedezünk Felséged előtt, fogadja kegyesen hódolatunk s alattvalói ragaszkodásunk s szeretetük ezen kifejezését s kérjük a mindenhatót, hogy Felségedet, felséges királynénkat, mint egyszersmind vereskereszt-egyletünk legmagasabb védnökét, uralkodó házával boldogságban s dicsőségben népei boldogitására az emberi kor végső határáig éltesse.

A király erre igy válaszolt:

Éber figyelemmel és különös rokonszenvvel kisérem az olyanynyira fontos és jótékony vereskereszt-egylet müködését, s azért csak örömmel fejezhetem ki megelégedésemet ezen egyletnek az országban s e vidéken is mindinkább növekedő fejlődése felett. Folytassák kérem ezentul is e jótékony, emberbaráti törekvést a szerencsétlenek áldáskivánatai s védnöki támogatásom mindenkor kisérni fogják tevékenységüket.

Az aradi közjegyzői kamara küldöttsége élén Bonts Döme a következőleg üdvözölte a királyt:

Felséges császár és apostoli király! Az aradi kir. közjegyzői kamara a legélénkebb örömmel karolja fel a kiválóan szerencsés alkalmat, amidőn felséged legkegyelmesebb urunk királyunk Arad városát — mely kamarának székhelye is — legmagasabb látogatásával megörvendeztetni kegyeskedett, hogy a kamaránk területén müködő kir. közjegyzők képviseletében felséged és a Felséges uralkodó ház iránti tántorithatlan hűségének és hódolatának kifejezést adhasson A kir. közjegyzői intézvény, hazánk jogéletének ezen egyik uj fontos tényezője felséged bölcs atyai gondoskodásának köszöni létét, mely Magyarország jogéletében megörökitendi Felséged áldásos uralkodásának korszakát. A legmélyebb hálaérzettel esedezünk felséged legmagasabb királyi kegyelme előtt, méltóztassék tántorithatlan jobbágyi hűségünket és legalázatosabb hódolatunkat legkegyelmesebben elfogadni és a kir. közjegyzői intézmény életét hazánkban a legmagasabb királyi kegyében és atyai gondoskodásában továbbra is megtartani. Mi nem szünendünk meg soha táplálni keblünkben azon legforróbb kivánatsnkat, hogy felségedet az egek ura hazánk üdvére az emberi kor legvégsőbb határáig éltesse.

A király erre igy válaszolt:

Kegyesen fogadom hódoló tisztelgésüket s őszintén kivánom, hogy a közjegyzői intézmény Magyarországban is mindinkább szilárdabb alapot nyerjen s ez által a kar egyes tagjai is érdem szerinti jólétnek és megelégedésnek örvendjenek.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara küldöttségét Grünwald Ferencz vezette, ki a következőleg üdvözölte a királyt:

Császári és apostoli felség! Legkegyelmesebb Urunk! A trón iránti törhetlen hűség és a Felséged iránti alázatteljes hódolat, mely ezen ország népességét vallás és nemzetiség különbség nélkül áthatja, az alattalunk képviselt osztályok tagjainak kebelét is eltölti Az aradi kereskedelmi és iparkamara örömmel ragadja meg tehát ezen ünnepélyes alkalmat, midőn Felséged annak székhelyét magas megjelenésével kitüntetni kegyeskedett, hogy Felséged magas szine előtt megjelenvén, a területén lakó kereskedelmi és iparosztály hő érzelmeinek kifejezést adjon és ezen érzelmekből kifolyólag imaszerüen kivánja: hogy a mindenható Felségedet, kinek atyai uralkodása alatt a kereskedelem és ipar fejlődése nagy mérveket öltött — és az egész fenséges Császári és Királyi családot hazánk és a monarchia boldogitására minden testi és lelki szenvedéstől megkimélve az emberi lét legvégsőbb határáig éltesse!

A király erre igy válaszolt:

Köszönettel fogadva hódolatukat s jó kivánataikat szivesen viszonzom ezeket azon óhajtással, hogy a kereskedelem és ipar, mely e kerületben és különösen annak székhelyén már is oly örvendetesen fejlődött, — az általuk képviselt osztályok s közvetve az egész ország javára és gazdagitására tovább is virulljon.

Az aradi ügyvédi kamara Hász Sándor vezetése alatt tisztelgett, ki igy üdvözölte a királyt: Felséges urunk és királyunk! Az aradi ügyvédi kamara legmélyebb alázattal jobbágyi hódolatát fejezi ki Felségednek és kéri azt kegyelmesen fogadni.

A király erre igy válaszolt:

Szivesen fogadom hódoló tisztelgésüket s elismerésemre — legyenek meggyőződve — mindenkor számithatnak, ha ejeles testület, mint a jog és igazságszolgáltatás fontos tényezője, nemes hivatását, kartársai, nemkülönben mint a népesség érdekeit szem előttt tartva, buzgóan és nemes irányban teljesiti.

Az aradi izralita küldöttség.

Dr. Steinhardt Jakab vezetése alatt tisztelgett, ki a következő beszéddel üdvözölte a királyt:

Császári és Királyi Felség! A legalázatosabb izr. hitközség áldja e mai, örökké emlékezetes napot, midőn meg van neki engedve Felséged kegyes szine elé járulva szerényt kifejezést adni Felséged iránti legmélyebb hódolatának és kstártalan alattvalói hüségének, valamint mélyen érzett hálájának azon jóságos és hathatós oltalmáért, melyben Felséged hitfelekezetünk vallási és nevelési ügyeit részesiteni kegyeskedik. A mindenható jó isten tartsa meg Felségedet és felséges családját az emberi élet legvégső határáig zavartalan jólétben s engedje, hogy teljesüljön Felségeden és a szeretett magyar hazán az ő szent igéje: „És állandó léssena te házad és a te országod és a te királyi széked erős leszen mindörökké!“

A király erre igy válaszolt:

Hódolatukat kegyesen fogadom s legyenek meggyőződve, hogy valláskülömbség nélkül az ország minden polgára, kit a hüség és önzetlen hazafias magatartás arra érdemesit, kegyelmemre s kormányom oltalmára mindenkor számithat.

A kir. törvényszék, a kir. ügyészség s a kir. járásbiróságok küldöttségét Nagy Sándor kir. tanácsos elnök vezette, következő szavakkal üdvözölvén ő felségét:

Felséges urunk, királyunk! Az aradi kir. törvényszék, kir. ügyészség és kir. járásbiróságok nevében bátor vagyok Felségednek legmélyebb, legloyalisabb jobbágyi hódolatunkat nyilvánitani. És midőn ez alkalommal is kötelességszerüleg ünnepélyesen kijelentjük, miszerint életünk legszentebb feladata jövőre is az igazságszolgáltatás magasztos érdekeinek előmozditására irányuland: egyszersmind még alázattal esedezünk felségednek, hogy irányunkban legmagasb kegyelmét továbbra is kiterjeszteni kegyeskedjék.

Erre a király következőleg válaszolt:

Megvagyok győződve, hogy önöket jövőre is az igazságszolgáltatás körül erély és ügybuzgalom vezeti.

Ekkor egyenkint bemutatta Nagy Sándor elnök a küldöttség tagjait. A király mindenkihez intézett pár szót, különösen a szolgálati időre és szolgálati szakra vonatkozólag kérdezősködött. Nagy Sándor elnöktől azt kérdé: minő ügygyel vannak a törvényszéknél leginkább megsokasodva? Az elnök a telekkönyvi és bünfenyitő ügyekre hivatkozott. A fenyitő ügyekre vonatkozólag azt kérdé: hol vannak a rabok elhelyezve? Az elnök mondá, hogy a megyeház földalatti helyiségeiben. Erre a király arcza meglepetést árult el, mire az elnök megjegyezte, hogy jelenleg tervben van börtön épitése. Weisz Károly kir. ügyésztől a bünfeljelentések számát kérdezte; Ottrubay járásbirótól azt kérdé: Arad város sok teendőt ad-e a járásbiróságnak? stb.

Az aradi állami hivatalnokok közül ezután a tanári és tanitói kart dr. Kuncz Elek vezetése alatt, a pénzügyi tisztviselőket pedig Tűzkövi pénzügyi tanácsos vezetése alatt mutassák be a királynak, mire a tisztelgés véget ért.

A király a kórházban.

Délután 3 órára várták a királyt az aradmegyei közkórházba. Ő felségét megelőzően jött József főherczeg, b. Nyári kiséretében. Ormós Péter alispán üdvözölte ő fenségét s bemutatta neki a megyei kórház-bizottság tagjait s a kórház orvosi karát és gondnokát.

Bemutatásban részesültek: dr. Matavovszky igazgató-orvos, ki mint honvéd törzsorvos alezredesi egyenruhát viselt, Vásárhelyi Béla, br. Bánhidy Albert, br. Bánhidy Antal, Czárán Emánuel, Urbán Iván, Joaneszku Lázár, dr. Issekutz Károly, dr. Parecz Gyula, Hoffbauer Lajos, dr. Illés, Berta János.

A főherceg künnmaradt az udvaron s a király megérkezéseig szivélyesen társalgott Ormos alispánnal, dr. Matavovszkyval s még többekkel. Kérdezte a többek között, hogy van-e honvéd beteg is a kórházban? Az igenlő válaszra az illetők állapota után tudakozódott s egyiket később benn a beteg szobában megszóllitotta.

A kitüzött időre megérkezett a király és kisérete; velejöttek gr. Szapáry Gyula pénzügyminiszter, Jekkelfalusi miniszteri tanácsos, Tabajdi Károly, főispán és Salacz Gyula polgármester

Az üdvözlések után ő felsége rendre látogatta az osztályokat. Belépett minden betegszobába. Igen sok beteget megszólitott, nevüket, korukat, betegségüket tudakozva. Szemle közben gyakran fejezte ki elismerését a tapasztalt tisztaság, rend és helyes beosztás felett. Különösen a raktári készlet részesült nagy dicséretben.

Az elmebetegek szobájánál kérdezte, hogy állandóan ápoltatnak-e itt elmebajosak. Matavovszki előadta, hogy sulyosabb esetekben a beteget elküldik a fővárosi lipótmezei tébolydába. A király erre megjegyezte, hogy nem minden bolond kerül orvosi kezelés alá, nagyon sok jár közülök szabadlábon.

Egy javuló félben levő eszelős nőt mekérdezett állapota felől; ez igen tisztességesen válaszolt s megköszönte a kérdést.

Az egész látogatás alatt a király igen nagy érdeklődést tanusitott a szenvedők iránt s a nehéz betegek ágyánál igazi részvét volt leolvasható arcáról.

A szemlét a kórházi konyha megtekintése zárta be. A király mégegyszer kifejezte elismerését s távozott, hogy a Neumann-szeszgyárt megtekintse.

Jövet, menet a kórház előtt összecsoportosult sokaság ő felségét megéljenezte.

A Neumann-gyárban.

A király a megyei kórházból kiséretével együtt a Neumann-féle gyárba hajtatott. Sokan gyültek össze a nagy épület előtt, bár még délelőtt is városszerte beszélték, hogy a király nem fogja megnézni a gyárt. A hir azonban kósza volt. A király megtekintette ugy a malmot, mint a szeszgyárt, hol a legfelső emeletig felhaladt, sok szerkezetről kérdezősködött, később megtekintette az istálókat s néhány kövér öröt hajtatott ki az udvarra, hol azokat megszemlélte.

A király a lövöldében.

A Neumann-szeszgyár megtekintése után az udvari fogat a városligeti lövöldébe hajtott. A lövész-egylet ugyancsak kitett magáért; diadalívet emelt, zászlós, czimeres, czéltáblás, virágfüzéres oszlopokat állitott föl, a bejáratot, a disztermet, a lövőhelyiséget felékesitette lombokkal, virággal, lobogókkal. Még diszőrség is volt, a mennyiben a veterán-egylet teljes diszben kirukkolt. Fel volt állitva a gyermek zenekaris

A bejárat két oldalát és a disztermet az aradi szépek foglalták el.

József főherceg, miután nem ment el a szeszgyárba, jóval előbb érkezett meg a királynál. Őfenségét br. Simonyi fogadta, mint az egylet tiszseletbeli fölövészmestere.

A lövőhelyiségben jelenvoltak a Karácsonyi grófok, Taxis herczeg s több kitünőség.

A felség apróra megnézte a helyiséget sőt kiment a lőpályára a céltábláig. Itt véletlen kellemetlenség történt. Kövér Gábor fölövészmester a mozsarat mutatta a nagas vendégnek. A céltábláknál alkalmazott közeg, amint a mozsárhoz nyult, véletlenül elsütötte azt. Kövér Gábor oly közel hajolt a mozsárhoz, hogy a lőporfüst arcába csapott. Azonban nem történt semmi baj.

A főherceg tréfásan jegyezte meg az eset okozójáról, hogy — ez ugyancsak érti a dolgát.

Visszatérve a lövőhelybe, a főherceg hosszan társalgott Kövér Gáborral, dicsérte a helyiség célszerű berendezését; majd Simonyi báróval és gróf Karácsonyi Guidóval kezdett beszélgetést.

Utóbb kiment a városligetbe s ott tekintett meg egyet-mást.

Fél öt óra tájban jött a király. Tizenkét mozsárlövés jelezte megérkezését. A gyermekzenekar rázenditette az „Isten áld meg a magyar“-t. A király kiséretét ugyanazok képezték, a kik a kórházban vele voltak.

A királyt báró Simonyi és Kövér Gábor fogadták. Ő felsége a tömeg éljenezése közt vonult be a helyiségbe. Előlépett a lőpályához vezető kijárásáig s dicsérte a hely szépségét.

Kövér Gábor felkérte ő feltégét, hogy egy lövéssel nyissa meg a lövészversenyt. Ő felsége erre megjegyezte, hogy nem hisz lövése sikerében, mert a rosz ut, melyen jöttek, erősen megrázta.

A király a baloldali lövőhelybe lépett hogy megnyissa a lövészversenyt Az előkészitett fegyvert arcához emelte, célzott, aztán letette a puskát s más rendszerüt kért, mert az előkészitett szokatlan volt előtte.

Erre hoztak egy másikat. A töltő által a király nagyjából megmagyaráztatta a fegyver kezelését, azután arcához emelte a puskát, pár pillanatig célzott s eldördült a lövés.

A jelzés előtt a király hátrafordult s mosolyogva mondta, hogy a golyó félrement. A jelzés szerint talált ugyan a lövés, de nem kört, hanem csak a tábla szélét. A király megjegyezte, hogy nem ismeri a fegyvert; ismeretlen fegyverrel pedig a lövés bizonytalan.

Aztán felszólitotta a lövészeket, hogy kezdjék meg a versenyt. Többen a jó lövők közül próbálkoztak, de sehogy sem ment a dolog. Kövér Gábor, Vas Mátyás, Klein, Müller, Greiner, Dobiaschi, Klein mind jó lövő, többször lőttek, de csak Bettelheimnak sikerült egy jó lövést, egy kettőst csinálni. Domonkos is tett egy kevésbbé jó lövést; a király előzékenyen jagyezte meg, hogy szép lövés volt.

Kövér azzal indokolta a lövések sikertelenségét a király előtt, hogy a lövészek a magas látogatás felett érzett örömteljes meghatottságuk folytán elvesztették a szükséges hidegvért s ezért nem találnak. A király jóizüen mosolygott ez indokoláson.

Közben megdicsérte a berendezést, megmagyaráztatta magának egy egészen uj módszerü czéllövő fegyver belső szerkezetét tudakozódott a gyár után, hol ez készült; megnézte a falon függő emlékképeket. Majd br. Simonyihoz intézett kérdést, hogy szokott-e ő is gyakran lőnni? Ké dezte az egylet jelenlegi állapotát s hogy hány tagból áll.

Müllerhez azt a kérdést intézte, hogy sokan vesznek-e részt a lőversenyben s hogy mikor szoktak ilyenek tartatni.

Körülbelül egy félórát tartózkodott a helyiségben. A kitünő látogatásért Kövér Gábor mondott az egylet nevében köszönetet. A király mégegyszer fejezte ki elismerését a látottak felett s aztán riadó éljenzés közt távozott, kocsira ült s a városházához hazahajtatott.

Az udvari ebéd.

Délután 6 órakor udvari ebéd volt 120 teritékkel. Az ebédre ma nagy részt azok voltak hivatalosak, kik e délelőtt tisztelgő küldöttségekben részt vettek. Az ebédnél a nagyváradi Hamza Miksa kitünő cigány zenekara játszott. A műsor következő volt:

1. Nyitány „Euryanthe“ operából Weber C. M.-től.
2. Magyar népdalok.
3. Keringő „Lili“ operetteből Bánffy Sándortól.
4. Csárdás.
5. „Rózsa“ polka-mazur Ellenbogentől.
6. Magyar Népdalok.

A zenekar hangulatos játéka nagy elismerést keltett az udvari körökben.

UJDONSÁGOK.

* **A király** ma reggel ismét a hadgyakorlatokra megy ki s künn marad d. u. fél 5 óráig. A hadgyakorlatok Lippa környékén folynak.

* **József főherceget** tegnap a királynál történt tisztelgések után számos törvényhatósági bizottság, köztük Aradmegye küldöttsége felkereste lakásán a „Nádor“ szálló“-ban s ott melegen üdvözölte. A főherceg igen szivélyesen fogadta a küldöttségeket.

* **Megrenditő szerencsétlenség** történt tegnap délelőtt a Simai fürdőben. — Simainak egy hét éves fiacskája fölment egy állványra, elvesztette az egyensulyt, leesett egy bazénba, oly szerencsétlenül, hogy azonnal szörnyet halt. Képzelni lehet a szülők irtózatos meglepetését, kik pár perc előtt viruló egészségben látták legkedvesebb gyermeküket s egyszerre élettelenül, összezuzva hozzák elő a kis kedvencz holttestét. A megrenditő eset fölött általános a részvét.

* **Tüzoltó-egyletek tisztelgése József főherczegnél.** Az első aradi önkéntes polgári tüzoltó-egylet Stanescu Imre alparancsnok vezetése mellett tegnap tisztelgett József főhercegnél. Stanescu üdvözölte a főherceget s kifejezte az egylet hódolatát; fölkérte egyszersmind ő fenségét, hogy befolyásával eszközölje ki, hogy az egylet gyakorlatot tarthasson ő Felsége szine előtt. A főherceg megigérte ezt és egyszersmind megjegyezte, hogyha netán nem lenne sikere közbenjárásának, majd egy közelebbi alkalommal ha lejön kisjenő birtokára, bejön Aradra is és itt végigné zi a tüzoltók gyakorlatát. A főherceg örömét fejezte ki a felett, hogy az egylet ötven év óta áll fenn; viszont sajnálkozott azon, hogy Aradon két tüzoltóegylet van. Ezt ő nem helyesli, mert célszerüségi szempontból egységes vezényletre van szükség. Két versenyző egylet közt könnyen adja elő magát konfliktus mely aztán átmegy a társadalmi életbe. Elvárja, mint az orsz. tüzoltószövetség fővédnöke, hogy a két tüzoltó-egyesület előbb-utóbb egyesülni fog. — Ezután bemutatta magának a küldöttség tagjait s ezzel vége volt a tisztelgésnek. Nem sokára ezután az ujarad-zsigmondházi tüzoltó-egyesület tisztelgett ő Fenségénél Ternajgó Caezár fő- és Steiner Fr. alparancsnok vezetése alatt — Ternajgó üdvözlő beszédére adott válaszában emlitette, hogy nem először találkozott Ternajgóval. Kérdezte, hogy mit végeztek a selmeczi országos közgyülésen a tüzoltók. Ternájgó részletesen referált. — A főherceg itt is felemlitette, hogy nem helyeselheti azt, ha egy helyen két tüzoltó-egylet müködik. — Kérdezte továbbá, hogy jövőre hol lesz a közgyülés. Arra a feleletre, hogy Fiumében örvendezve megjegyezte. hogy ez igen helyes; ő maga is ott lehet akkor Fiumében, hol háza van. — Miután bemutatta magának a küldöttség tagjait s szivélyes modorával mindenkit lekötelezett, a tisztelgőket elbocsátotta szine elől.

* **Az aradi** szerb templomban tegnap 11 órakor Angyelics German szerb patriarcha mondott misét fényes segédettel, melyben Brankovics temesvári szerb püspök is részvett. A mise megkezdése előtt a patriarcha kihirdette a király azon válaszát, melyet a szerb clerusnak általa tolmácsolt üdvözletére adott. Ezután a hazaszeretetre és vallásosságra intette a népet. A mise alatt a temesvári szerb hitközség énekkara gyönyörüen énekelt.

* **Kivilágitás.** Tegnap este a város főtere és a főbb utczák ismét ki voltak világitva ő Felsége tiszteletére. Az első aradi polgári önk. tüzoltó-egylet ez alkalomból felvonult a városháza elé harsogó zeneszó mellett. — Ő Felsége megjelent a városház erkélyen s az éljenző népet kézmozdulattal üdvözölte. — A város egész este igen élénk volt; a főtéren ismét ezrével nyüzsgött a tömeg. Különösen mozgalmas képet nyujtott a városi bérház környéke, mely előtt egyszerre három zenekar is játszott. Tóthuál Kiss Józsi, Zemplényinél Hamza Miska, a tér közepén pedig a gyermekzenekar.

Felelős szerkesztő: **Sümegi Kálmán.**

Laptulajdonos: **Gyulai István.**

Nyomatott Gyulai Istvánnál, Aradon 1884.